

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา

ของนักเรียนในจังหวัดเชียงราย

FACTORS INFLUENCING THE SELECTION OF VOCATIONAL PROGRAM OF VOCATIONAL STUDENTS IN CHIANGRAI PROVINCE

อรรถกฤต อินทะโย

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

athagrit@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงราย รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้ ได้แก่ เป้าหมาย ความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเคยชิน ปัจจัยผลักดัน ได้แก่ ความคาดหวัง พันธะสัญญาและแรงเสริม และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ โอกาส ความสามารถและการสนับสนุน

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพจากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 351 ชุด โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการศึกษพบว่านักเรียนในระดับชั้นปีที่ 1 ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คนที่เลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงรายนั้น เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่อายุ 16 ปี เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.01–3.00 จำนวนพี่น้องในแต่ละครอบครัว 2 คน และมักจะเป็นลูกคนแรก ที่เลือกเรียนสายอาชีพนี้ บิดามารดาจะอาศัยอยู่ด้วยกัน มีภูมิลำเนาจะอยู่ในจังหวัดเชียงราย ผู้ปกครองมีวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้ส่งบุตรหลานมาเรียนต่อสายอาชีพ อาชีพผู้ปกครองส่วนมากจะเป็นพนักงานเอกชน รายได้เฉลี่ย 200,000 บาทต่อปี จากปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงราย พบว่าปัจจัยดึงดูดได้ค่าเฉลี่ย 4.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 ปัจจัยผลักดันได้ค่าเฉลี่ย 4.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 และปัจจัยสนับสนุนได้ค่าเฉลี่ย 4.84 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 แสดงว่าปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนั้น มีระดับความสอดคล้องมากที่สุด โดยนักเรียนส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับปัจจัยผลักดันมากที่สุด เพราะสามารถทำให้นักเรียนจบการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด มีโครงการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา มีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และที่สำคัญ เรียนจบแล้วมีงานทำและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

ABSTRACT

The purposes of the study are to examine factors influencing the selection of vocational education programs of vocational students in Chiangrai Province and to analyze the importance of those factors including attractive, driving and supporting factors. Attractive factors involves goals belief, value, tradition and familiarity.

Driving factors deal with expectation, promise, reinforcement whereas supporting factors comprise the opportunity ability and supports.

The researcher conducted the survey study by using a questionnaire as a tool to collect the data 351 quality questionnaires were collected from the first-year vocational students in Chiangrai. Frequency, percentage, mean and standard deviation were utilized to analyze the data. It was found that the male respondents were greater than the female respondents. Mostly the respondents were 16 years old and got grade point average from 2.01-3.00. They had two siblings.

The first child tended to join vocational programs. Parents were living together in Chiangrai. Guardians got the Diploma in Vocational Education which could be one of the influential factors. They mostly were employees earning approximately 200,000 baht a year. Considering the influential factors of vocational program selection, it was found that the attracting factors had an average of 4.82 with 0.44 standard deviation. The mean of driving factors was at 4.86 with 0.39 standard deviation.

The supporting factor had an average of 4.84 with 0.38 standard deviation. This can be concluded that those three factors are highly relevant. Students mostly pay more attraction to driving factors. This is because they can graduate within the period specified in the curriculum. Educational loan as well as scholarship are provided. More importantly, higher education and job opportunities are available.

1. บทนำ

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (ราชกิจจานุเบกษา, 2542 : 4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 1 มาตรา 17 ได้ระบุสิทธิหน้าที่ทางการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ส่วนหมวด 3 ได้กำหนดระบบการศึกษาในมาตรา 16 คือ การศึกษามีสองระดับคือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งรัฐต้องจัดให้อย่างน้อยสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา มาตรา 17 ระบุให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542 : 5-12)

การศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับที่มุ่งเน้นให้มีเรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ

พื้นฐาน ทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ ทักษะในการดำเนินชีวิตให้มีความสมดุลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ ส่วนการศึกษาช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ความสามารถและทักษะในวิชาการ เทคโนโลยีทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนเองและประเทศตามบทบาทของตนเอง สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 31)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาวิชาชีพเพื่อพัฒนากำลังคนระดับถึงฝีมือระดับฝีมือและระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาวิชาชีพ(ระดับเทคนิค)ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมสามารถ เป็นผู้ปฏิบัติงาน หัวหน้างานหรือเป็นผู้ประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระได้ โดยเน้นการแก้ ปัญหา สร้างองค์ความรู้ในอาชีพ มีบุคลิกภาพ คุณธรรมและเจตคติที่ดี

การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีรวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (พรบ. การอาชีวศึกษา 2551)

จากสถิติข้อมูลทางการศึกษาของสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 4 ของสำนักงานเขตพื้นที่ มัธยมศึกษา เขต 36 (เชียงราย-พะเยา) นักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับคือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดเชียงราย จำนวน 41 โรงเรียนทั้งหมด 6,810 คน (ข้อมูล สพม.36 เมื่อ 10 มิถุนายน 2554) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในระดับชั้น ปวช.1 ของสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดเชียงรายจำนวน 8สถานศึกษาและสังกัดในสถานศึกษาเอกชนจำนวน 4 สถานศึกษา รวมจำนวน ทั้งหมด 3,850 คน จากการศึกษาแนวคิดของ ริดเดอร์ (Reader, 1973 : 74) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจต่อ ของนักเรียนมี 3 ปัจจัยหลักด้วยกันคือ ปัจจัยดึงดูด เป็นปัจจัยเกี่ยวกับเป้าหมาย ความเชื่อ ค่านิยมขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน ปัจจัยผลักดันเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับความคาดหวัง พันธะสัญญาและแรงเสริม ปัจจัย สันับสนุน เป็นปัจจัยเกี่ยวกับโอกาส ความสามารถและการสนับสนุน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษา ของศิรินาถ หมูเทพ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่สนใจศึกษาต่อระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 4 มีอิทธิพลมาจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง หรือการได้ สนับสนุนจากครอบครัว เป็นต้น

จังหวัดเชียงรายมีสถานศึกษาที่เปิดสอนสายอาชีพในอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงรายมีสถานศึกษาของรัฐใน สังกัด 8 แห่งประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย, วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกเชียงราย,วิทยาลัยเทคนิคเวียงป่าเป้า วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย, วิทยาลัยการอาชีพเชียงราย, วิทยาลัยการอาชีพเทิง, วิทยาลัยการอาชีพเวียงเชียงรุ้งและ

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงราย และสถานศึกษาของเอกชน 4 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชยการเชียงราย, วิทยาลัยเทคโนโลยีกรุงธนเชียงราย, โรงเรียนโปลิเทคนิคเชียงราย และ โรงเรียนวิรุฒบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีเชียงราย

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพในอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงรายว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้เลือกเรียนสายอาชีพในอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงราย ซึ่งผลที่ได้จะเป็นแนวทางในการวางแผนและช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดันและปัจจัยสนับสนุนกับการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงราย

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงราย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดัน และปัจจัยสนับสนุนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงราย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงรายผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดเชียงรายซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช.1 ในจังหวัดเชียงรายจำนวน 3,850 คน (ใช้ 351 คน)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สุ่มรายชื่อสถานศึกษา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีที่นักวิจัยทำการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์และนำเสนอ สุ่มอย่างง่าย (Simple

random sampling) โดยทำการจับสลากรายชื่อโรงเรียนให้ได้ครบจำนวนตามสัดส่วนของโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ ใ้รายชื่อโรงเรียนและนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ สัมภาษณ์นักเรียนแบบไม่มีโครงสร้างเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช.1 ในจังหวัดเชียงราย

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) วัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. 1 ในจังหวัดเชียงรายประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 3 ตอนประกอบด้วย

- 1) ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล
- 2) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อ
- 3) ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อ
- 4) ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมและนำเสนอโดยแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของปัจจัยมีดังนี้

ระดับความสำคัญ 4.21–5.00 แสดงว่า ปัจจัยมีความสอดคล้อง มากที่สุด

ระดับความสำคัญ 3.41–4.20 แสดงว่า ปัจจัยมีความสอดคล้อง มาก

ระดับความสำคัญ 2.61–3.40 แสดงว่า ปัจจัยมีความสอดคล้อง ปานกลาง

ระดับความสำคัญ 1.81–2.60 แสดงว่า ปัจจัยมีความสอดคล้อง น้อย

ระดับความสำคัญ 1.00–1.80 แสดงว่า ปัจจัยมีความสอดคล้อง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะมาเรียบเรียง จัดหมวดหมู่

ตอนที่ 4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาเรียบเรียง จัดหมวดหมู่

4. ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย จำนวน 8 วิทยาลัย รวมทั้งหมด 351 คน โดยการเลือกตัวอย่างใช้วิธี Quota sampling ซึ่งเป็นการกำหนด Quota ตามวิธีการเลือกตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยการศึกษาครั้งนี้จะนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อ สร้างขึ้นตามแนวคิดของรีดเดอร์ แบ่งออกเป็น 3 ตอนย่อย คือ

ตอนที่ 2.1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรด้านเป้าหมายความสำเร็จ ค่านิยมชมชอบธรรมเนียมประเพณีและนิสัยความเคยชิน

ตอนที่ 2.2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยผลักดันเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรด้านความคาดหวัง พันธะสัญญาและแรงเสริม

ตอนที่ 2.3 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรด้านโอกาส ความสามารถและการสนับสนุน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อ สร้างขึ้นตามแนวคิดของวุฒิชัยจำนงค์ แบ่งออกเป็น 6 ด้านคือ ด้านที่ 1 การแยกแยะตัวปัญหา ด้านที่ 2 การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา ด้านที่ 3 การประเมินค่าข่าวสาร ด้านที่ 4 การกำหนดทางเลือก ด้านที่ 5 การเลือกทางเลือก ด้านที่ 6 การปฏิบัติตามการตัดสินใจ

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อ

4.1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 351 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมีข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ซึ่งแสดงรายละเอียด ดังนี้

1. เพศ พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 60.11 เพศหญิงจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 39.89

2. อายุ พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถาม 351 คนส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 16 ปีจำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 73.50 อายุ 17 ปีขึ้นไปจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 20.23 และอายุ 15 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.27 ตามลำดับ

3. เกรดเฉลี่ย พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถาม 351 คน ส่วนใหญ่เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.01-3.00 จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 73.79 เกรดเฉลี่ย 1.01-2.00 จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.39 เกรดเฉลี่ย 3.01-4.00 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 ตามลำดับ

4. จำนวนพี่น้อง พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถาม 351 คน จำนวนพี่น้องส่วนใหญ่ 2 คนมี จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 จำนวนพี่น้อง 1 คน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 31.05 จำนวนพี่น้อง 3 คนจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 ตามลำดับ

5. บุตรคนที่ พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถาม 351 คนส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 1 จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 71.51 บุตรคนที่ 2 จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 25.93 และบุตรคนที่ 3 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.56 ตามลำดับ

6. บิดามารดา พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกันจำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 71.51 บิดามารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรมจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 18.23 บิดามารดาแยกกันอยู่ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.97 บิดามารดาถึงแก่กรรมทั้งคู่จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.27 ตามลำดับ

7. ภูมิสำเนา พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถาม 351 คน ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 91.45 มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.55 ตามลำดับ

8. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่วนใหญ่คือ ปวส. จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 51.57 ระดับปริญญาตรี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37 ระดับมัธยมปลาย ม.6 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95 ระดับมัธยมต้น ม.3 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.98 ระดับประถมศึกษา ป.6 จำนวน 16 คน และระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.57 ตามลำดับ

9. อาชีพผู้ปกครอง พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเป็นพนักงานเอกชนจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 45.01 อาชีพเกษตรกรจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.81 อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.96 อาชีพรับจ้างจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 ตามลำดับ

10. รายได้เฉลี่ยต่อปี พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คนส่วนใหญ่รายได้เฉลี่ยต่อปี 200,000 บาทขึ้นไปจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รายได้เฉลี่ยต่อปีระหว่าง 100,000 - 200,000 บาทต่อปีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อ

ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพในสถานศึกษา อาชีวศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้น ปวช.1 ของจังหวัดเชียงราย จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คนซึ่งประกอบไปด้วย 3 ปัจจัยคือ

4.2.1 ด้านปัจจัยดึงดูด ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกชื่อเสียงของสถานศึกษาและสถานศึกษามีห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ดีที่ค่าเฉลี่ย 4.83 เลือกที่สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่ดีที่ค่าเฉลี่ย 4.82 เลือกเพราะครูมีความรู้ความสามารถเข้าใจได้ถูกศิษย์ดีและสถานศึกษามีกฎระเบียบวินัยที่ดีที่ค่าเฉลี่ย 4.81 ตามลำดับ

4.2.2 ด้านปัจจัยผลักดัน ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกศึกษาต่อสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพราะว่ามีรุ่นพี่ที่จบการศึกษาออกไปแล้วมีงานทำและศึกษาต่อได้ที่ค่าเฉลี่ย 4.91 เลือกศึกษาต่อเพราะจบไปแล้วมีงานทำแน่นอนหรือไม่ก็ศึกษาต่อได้ที่ค่าเฉลี่ย 4.88 เลือกศึกษาต่อเพราะมีโครงการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและโครงการหารายได้ระหว่างเรียนที่ค่าเฉลี่ย 4.86 เลือกเพราะสามารถจบการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดที่ค่าเฉลี่ย 4.84 เลือกศึกษาต่อเพราะมีทุกการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ที่ค่าเฉลี่ย 4.83 ตามลำดับ

4.2.3 ด้านปัจจัยสนับสนุน ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกศึกษาต่อสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพราะมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี กีฬาและการบริการชุมชนที่ค่าเฉลี่ย 4.94 เลือกศึกษาต่อเพราะสถานศึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนตามความถนัดของตนเองที่ค่าเฉลี่ย 4.88 เลือกศึกษาต่อเพราะเป็นสถานศึกษาที่สนับสนุนให้นักเรียนสร้างนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆที่ค่าเฉลี่ย 4.85 เลือกศึกษาต่อเพราะผู้ปกครองสนับสนุนให้เรียนเพราะจบมาแล้วมีอาชีพ มีรายได้ช่วยเหลือครอบครัวได้ที่ค่าเฉลี่ย 4.82 เลือกศึกษาต่อเพราะเป็นวิชาชีพที่สามารถต่อยอดธุรกิจของครอบครัวได้ที่ค่าเฉลี่ย 4.71 ตามลำดับ

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงราย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เลือกศึกษาต่อโดยเรียงอันดับความสำคัญระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจากมากไปหาน้อย เพื่อทราบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงราย ได้แก่

4.3.1 สถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันมาช้านาน มีห้องเรียน มีอุปกรณ์การสอนที่ดีและเพียงพอกับนักเรียน

4.3.2 ครูมีความรู้ความสามารถ ให้ความรักและเอาใจใส่ลูกศิษย์เป็นอย่างดี

4.3.3 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่ดีมีมาตรฐานและมีกฎระเบียบข้อบังคับที่

4.3.4 รุ่นพี่ที่จบการศึกษาออกไปแล้วมีงานทำและสามารถเข้าศึกษาในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ได้

4.3.5 เมื่อจบการศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้และสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

4.3.6 สถานศึกษามีโครงการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและ โครงการหารายได้ระหว่างเรียน

4.3.7 สถานศึกษามีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี กีฬาและการบริการชุมชน

4.3.8 สถานศึกษาเปิด โอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสามารถของตนเอง

4.3.9 สถานศึกษาสนับสนุนให้นักเรียนสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ

4.4 การจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจ

แบบสอบถามที่ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ วุฒิชัย จานงค์ โดยเลือกตัวอย่างนักเรียนจำนวน 351 คน พบว่าสาเหตุที่ตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงรายก็เพราะเห็นรุ่นพี่ที่จบออกไปแล้วมีงานทำ ฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวดีขึ้นและอยู่ในสังคมได้โดยเฉพาะงานทุกสาขาอาชีพสามารถเข้าสู่ชุมชนได้หลายช่องทาง ผู้ตอบแบบสอบถามรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลการศึกษาต่อสายอาชีพจากครูแนะแนวของ โรงเรียน และผู้ปกครองมีบทบาทในการสนับสนุนให้เรียนสายอาชีพ ส่วนตัวนักเรียนเองก็เรียนตามความถนัดของตนเอง เพราะเชื่อว่าเมื่อจบการศึกษาแล้วมีงานทำแน่นอนและจะทำให้ในอนาคต ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

4.5 การจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจ

เลือกจากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ 351 คน เลือกแบบเจาะจงสถานศึกษาละ 1 คนรวมทั้งหมด 12 คน ใช้แบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกันจาก 6 ด้านคือการแยกแยะตัวปัญหา การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การประเมินค่าข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือก และการปฏิบัติตามการตัดสินใจ

เหตุที่นักเรียนเลือกเรียนสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงรายนี้ก็เพราะว่าสถานศึกษามีชื่อเสียงและประทับใจรุ่นพี่ที่จบการศึกษาออกไปแล้วมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง ดำรงตนอยู่ในสังคมด้วยความสง่างาม หลังจากจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนส่วนใหญ่ก็จะหาข้อมูลมารับสมัครตามสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะห้องแนะแนวที่มีครูแนะแนวและเอกสารแผ่นพับแนะนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เราสนใจที่จะเรียน ผู้ปกครองและญาติมีบทบาทในการที่ทำให้ให้นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนสายอาชีพ และนักเรียนเชื่อว่าตัวนักเรียนเองมีความรู้ ความสามารถที่จะเรียนในสาขาที่

ตนเองนัดได้ และผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มั่นใจว่าเมื่อเขาเลือกเรียนสายอาชีพแล้ว ถ้าสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เขาจะต้องมีงานทำและทำให้ออกคตของนักเรียนดีขึ้น

5. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัด เชียงราย วัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดันและปัจจัยสนับสนุนกับการตัดสินใจ เลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ ตัดสินใจในการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 351 ชุด และแบบสัมภาษณ์จำนวน 12 ชุด นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

จากปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงรายนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ที่เลือกเรียนสายอาชีพเนื่องจากได้รับอิทธิพลชักจูงจากรุ่นพี่หรือผู้ปกครองและจากบุคคลอื่นซึ่งมี ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ สถานศึกษาส่วนมากจะ อยู่ในจังหวัดเชียงราย การเดินทางสะดวก ประหยัดค่าใช้จ่าย จึงส่งผลทำให้ตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพใน สถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงราย

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ขอบเขตในการศึกษาคั้งนี้นั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของประชากรเฉพาะนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) เท่านั้น ซึ่งเป็นความคิดเห็นของนักเรียนระดับเดียว การศึกษาคั้งต่อไปอาจต้องเพิ่ม ขอบเขตของประชากรในระดับอื่น ๆ เพิ่มให้มากขึ้น

ขอบเขตด้านตัวแปร ทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ประกอบไปด้วยปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดันและปัจจัย สนับสนุน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย ควรมีการศึกษาตัว แปรตัวอื่นด้วย เพื่อนำมาเปรียบเทียบการตัดสินใจของนักเรียนนักศึกษาในระดับอื่น จะทำให้เราได้เห็นความ สอดคล้องและความแตกต่างอย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

วุฒิชัย งานงศ์.(2523). พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

สิรินารถ หมูเทพ. (2546). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมือง

ลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและ การแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Reeder. (1971). Partial Theories from the 25 Years Research Progame on Directive Factors in Believes,Disbelieves, and Social Action (mimeograph)

Reeder. (1973). Beliefs, Disbelief's and Social Action Department of Rural SociologyBulletin. New York : University of Missouri.